

Прагнення України до об'єднаної Європи, підписання Угоди про асоціацію між ЄС та Україною, набрання чинності економічною частиною цієї Угоди щодо зони вільної торгівлі обумовили у 2014–2017 роках активізацію Мінекономрозвитку робіт, спрямованих на трансформацію української інфраструктури якості згідно з принципами, практиками та актуальними рішеннями Співтовариства.

ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА ТА НОРМАТИВНОЇ БАЗИ

У 2014–2017 роках прийнято нові базові Закони України “Про стандартизацію”, “Про метрологію та метрологічну діяльність” та “Про технічні регламенти та оцінку відповідності”, для реалізації яких розроблено та прийнято понад 80 нормативно-правових актів, схвалено Стратегію розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року.

Із 27 актів європейського секторального законодавства, визначених Додатком III до Угоди про асоціацію, в Україні прийнято 24 технічних регламенти, з яких 23 технічні регламенти вже є обов'язковими до застосування.

Загалом в Україні прийнято 53 технічних регламенти, 50 з яких розроблено на основі актів законодавства ЄС, 48 технічних регламентів вже є обов'язковими до застосування.

У сфері оцінки відповідності завершується перехід від обов'язкової сертифікації продукції в державній системі сертифікації до оцінки відповідності вимогам технічних регламентів. Перелік продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, скорочено на 87,6 %, а з 1 січня 2018 року втратить чинність.

У сфері метрології Україна вдвічі скоротила перелік категорій законодавчо врегульованих засобів виміральної техніки, що відповідає міжнародній моделі метрологічної системи.

У 2015 році скасовано 14 475 застарілих міждержавних стандартів (ГОСТ), розроблених до 1992 року, які втратили та втратять чинність у 2016, 2017 та 2018 роках.

Фонд національних стандартів становить 22 636 національних стандартів, з яких 12 988 – міжнародні та європейські стандарти, прийняті як національні, що становить 57,4 % їх загальної кількості.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРИ

Здійснено інституційні реформи, необхідні для створення ефективної інфраструктури якості в Україні.

Створено національний орган стандартизації (ДП "УкрНДНЦ") та налагоджено його роботу, на постійній основі функціонує Керівна рада НОС. ДП "УкрНДНЦ" забезпечує представництво України в регіональних та міжнародних організаціях зі стандартизації.

Система акредитації України є однією з найбільш гармонізованих систем акредитації з європейськими та міжнародними вимогами до цієї сфери серед країн СНД.

Результатом 15-річного функціонування Національного агентства з акредитації України є представництво України в Європейській кооперації з акредитації (EA), Міжнародному форумі з акредитації (IAF) та Міжнародній кооперації з акредитації лабораторій (ILAC).

Продовжується формування інфраструктури призначених органів: з дати набрання чинності Законом України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» Мінекономрозвитку за новими умовами призначено 25 організацій на виконання робіт з оцінки відповідності 20 технічним регламентам.

Вживають заходів щодо виконання умов для набуття повного членства України в Міжнародній організації законодавчої метрології (OIML) та підписання Метричної конвенції.

Протягом 2014–2016 років у рамках Угоди про фінансування програми “Сприяння взаємній торгівлі шляхом усунення технічних бар’єрів у торгівлі між Україною та Європейським Союзом”, метою реалізації якої є сприяння економічній реформі та поступова інтеграція економіки України до внутрішнього ринку ЄС, впровадження заходів у галузі політики, спрямованих на усунення технічних бар’єрів у торгівлі між ЄС та Україною, здійснено оновлення й модернізацію засобів та обладнання випробувальних, калібрувальних, вимірвальних і повірочних лабораторій.

Зокрема, у 2016 році за 7 напрямками придбано 171 одиницю обладнання під 10 технічних регламентів для 13 підприємств. У 2017 році за 7 напрямками придбано 385 одиниць обладнання, під 15 технічних регламентів для 14 підприємств.

До кінця 2017 року планується використати 81,7 % коштів залишку коштів перших трьох траншів та коштів четвертого траншу фінансової допомоги.

Використання коштів завершиться у 2018 році.

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА КАМПАНІЯ

Разом з Проектом європейської технічної допомоги щодо подолання технічних бар’єрів у торгівлі проведено 17 масштабних заходів інформаційно-просвітницької кампанії, спрямованих на підвищення рівня обізнаності про нову українську інфраструктуру якості для широкого кола цільових груп. Фахівці Мінекономрозвитку на постійні основі надають консультативну допомогу об’єднанням та асоціаціям товаровиробників.

Державні підприємства, що належать до сфери управління Мінекономрозвитку та провадять діяльність у сфері технічного регулювання, здійснюють регіональний етап інформаційно-просвітницької кампанії. Наприклад, у III кварталі 2017 року ДП «Укрметртестстандарт» здійснено 10 заходів регіонального етапу інформаційно-просвітницької кампанії, ДП «Харківстандартметрологія» – 6 заходів, ДП «Миколаївстандартметрологія» – 18 заходів.

Фахівці Мінекономрозвитку у співпраці з Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ розробили настанову Міні Blue Guide, у якій подано основні рекомендації щодо приведення національного законодавства у сфері технічного регулювання у відповідність до законодавства ЄС та надано базові роз’яснення й рекомендації для вітчизняного виробника.

У рамках реформування української системи технічного регулювання Німецьке товариство міжнародного співробітництва (GIZ) з грудня 2015 року по червень 2016 року проводило низку навчальних тренінгів за участі експертів провідних органів у сфері технічного регулювання зарубіжних країн (Німеччина, Боснія і Герцеговина, Словенія, Хорватія, Сербія).

Проведено чотири тренінги щодо сертифікації систем енергетичного менеджменту відповідно до ДСТУ ISO 50001 за підтримки Проекту GEF UNIDO "Впровадження стандарту систем енергетичного менеджменту в промисловість України".

Разом зі шведським проектом технічної допомоги щодо подолання технічних бар’єрів у торгівлі підготовлено Методичні рекомендації щодо залучення передового регуляторного досвіду в розвиток сфери технічного регулювання України як чинника та інструменту подолання технічних бар’єрів та проведено два семінари щодо найкращої регуляторної

практики для широкого кола фахівців технічного регулювання та представників суб'єктів господарювання, а також здійснено навчальну поїздку та проведено Форум з питань технічного регулювання.

ПІДГОТОВЧІ ЗАХОДИ ЩОДО ПІДПИСАННЯ УГОДИ ПРО ОЦІНКУ ВІДПОВІДНОСТІ ТА ПРИЙНЯТНІСТЬ ПРОМИСЛОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Міжнародні та європейські експерти відзначили прогрес у реформуванні системи технічного регулювання та наближення вітчизняного законодавства у цій сфері до законодавства ЄС.

Україна вживає необхідних заходів щодо підготовки до підписання Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислової продукції (АСАА) у пріоритетних секторах промислової продукції (низьковольтне обладнання, електромагнітна сумісність, машини): прийнято відповідні технічні регламенти, стандарти та затверджено їх переліки, створено інфраструктуру призначених органів.

Європейська сторона здійснила перевірку стану наближення українських законодавчих актів до відповідних актів європейського законодавства з метою підписання Угоди АСАА і надала в цілому позитивну оцінку.

У рамках участі у другому засіданні Комітету асоціації Україна – ЄС у торговельному складі (28–29 вересня 2017 року, м. Брюссель, Королівство Бельгія) досягнуто домовленості щодо продовження регулярного діалогу з метою підписання Угоди АСАА та започаткування другої фази офіційного оцінювання української інфраструктури якості, що очікується у березні 2018 року.

Завдання системи технічного регулювання, стандартизації, метрології України у 2017-2018 роках:

- прийняття законопроектів реєстраційний № 6235д та реєстраційний № 7123 та подальше вдосконалення законодавства у сфері стандартизації, метрології та оцінки відповідності;
- прийняття не менше ніж 550 міжнародних та європейських стандартів до кінця 2017 року та не менше ніж 1000 у 2018 році;
- забезпечення створення восьми державних первинних еталонів, звірення трьох державних первинних еталонів та започаткування робіт щодо створення шести й удосконалення трьох державних первинних еталонів;
- прийняття КМУ проектів чотирьох технічних регламентів, розроблення ЦОВВ проектів 31 технічного регламенту, з яких – один Мінекономрозвитку;
- забезпечення підписання Меморандуму про взаєморозуміння між ДП "УкрНДНЦ" та Європейським комітетом телекомунікаційних стандартів (ETSI) у грудні 2017 року;
- продовження формування інфраструктури призначених органів з оцінки відповідності на виконання робіт згідно з технічними регламентами;
- підписання Угоди АСАА у трьох пріоритетних секторах та проведення роботи щодо підготовки до розширення Угоди на інші пріоритетні сектори.

Результатом виконання завдань плану заходів щодо реалізації Стратегії розвитку системи технічного регулювання на період до 2020 року в частині виконання заходів, визначених на 2017–2018 роки за всіма напрямками має стати визнання системи технічного регулювання України на міжнародному рівні, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках.